

Johannes Wier Stichting

12 december 2014

Transitie van de Jeugdzorg en de Rechten van het Kind

Programma

Inleiding

Defence for Children

25 jaar VN-Kinderrechtenverdrag

De nieuwe Jeugdwet

Raakvlakken jeugdwet en gezondheidszorg

Voorbeelden

Defence for Children International (DCI)

- DCI is sinds 1984 actief in Nederland (25 medewerkers)
- Sinds 2003 DCI - ECPAT (End Child Prostitution, Child Pornography and Trafficking of Children for Sexual Purposes)
- DCI in 40 landen / ECPAT 74 landen

Leidraad voor het werk van DCI is het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind.

Doel: Volledige implementatie van het IVRK in wet-, regelgeving, beleid en praktijk.

- Kinderrechtenhelpdesk, onderzoek, lobby, actie.

25 jaar VN-Kinderrechtenverdrag

Het VN - Kinderrechtenverdrag (IVRK) :

- Aangenomen door Verenigde Naties op: 20 nov 1989
- In Nederland in werking op: 8 maart 1995
- 25 jaar! op 20 november 2014

- Het IVRK is het meest geratificeerde mensenrechtenverdrag wereldwijd
- Niet geratificeerd door: Verenigde Staten, Somalië (bijna) en Zuid Soedan

Kinderrechtenbepalingen

Centrale artikelen

Art. 2 Non-discriminatie

art. 3 Belang van het kind (paraplubepaling)

art. 6 recht op ontwikkeling

Art. 12 Recht op inspraak (HR 1 nov 2013)

Speciale artikelen

Art 19 kindermishandeling , art.20 Bescherming van kinderen zonder gezin, art. 22 Minderjarige vluchtelingen, art .23 kinderen met een handicap, art. 28 onderwijs, art . 37/40 Jeugdstrafrecht

Signalen: Jeugdzorg en uithuisplaatsing

ARTSEN

Vragen over:
Verwaarlozing,
mishandeling, stress in
gezinnen, taalachterstand,
bezoek in politiecel. Welke
signalen zijn er nog
meer???

Reactie: medisch advies of
doorverwijzing naar o.a.
jeugdzorg

NGO: DEFENCE FOR CHILDREN

Vragen over:
Kinderrechtenschending
bv. kindermishandeling,
conflict Bureau Jeugdzorg,
omgangsregeling loopt
vast, uithuisplaatsing,
armoede etc.

Reactie: advies, onderzoek,
lobby

De nieuwe Jeugdwet – Wat gaat er veranderen?

NU: WET OP DE JEUGDZORG

- Centrale overheid:
jeugdzorg,
kinderbescherming (kb) en
jeugdreclassering
- Bureaus Jeugdzorg regelen de toegang
 - Indicatiestelling
 - Recht op jeugdzorg

1 JAN 2015 NIEUWE JEUGDWET

- Gemeente: jeugdhulp, kb en jeugdreclassering
- Sociaal wijk- (of gezins-) team of CJG
 - Gecertificeerde instelling
 - Verleningsbeslissing
 - Jeugdhulpplicht
 - Drang en dwang

Meer samenwerking

Meer afstemming en samenwerking jeugdhulp en:

- Onderwijs
- Gezondheidszorg
- Maatschappelijke ondersteuning
- Werk en inkomen
- Politie en justitie

Doelen van de nieuwe Jeugdwet

Integraal jeugdbeleid

Meer preventie

Maatwerk

Ontmedicaliseren

Minder specialistische hulp

Ontschotting van budgetten

Regeldruk terugdringen

Betere samenwerking

Beter participeren

Spanning met VN-Kinderrechtenverdrag:

- Wordt belang van kind afgewogen (art 3 lid 1)?
- Passende zorg (art 3 lid 2 en 20)
- Recht op privacy (art 16 jo 40 lid 2 VII)
- Rechtsgelijkheid (art 2)
- Opsluiten als uiterste middel (art 37)
- Goede rechtsbescherming art 12,40

Wordt het belang van het kind afgewogen? (criteria Kalverboer en Zijlstra - SWP)

- Adequate verzorging
- Een veilige fysieke directe en wijdere omgeving
- Affectief klimaat
- Ondersteunende flexibele opvoedingsstructuur
- Adequaar voorbeeldgedrag ouder en samenleving
- Interesse
- Continuïteit in de opvoeding
- Respect
- Sociaal netwerk
- Educatie
- Omgang met leeftijdsgenoten
- Stabiliteit in levensomstandigheden

Passende zorg en kwalitatief hoogwaardige jeugdhulp

Passende zorg (art 3 lid 2 jo art. 20, 23 lid 2 en 24):

- Vroeg signaleren, zorgvuldig, snel, adequaat reageren;
 - Multidisciplinaire benadering en samenwerking;
 - Passend aanbod op maat beschikbaar
 - Rekening met leeftijd, waardigheid en ontwikkeling kind;
 - Continuïteit van zorg en continuïteit in opvoeding;
 - Speciale aandacht voor groepen kwetsbare kinderen;
 - Uithuisplaatsing/plaatsing instelling uiterste maatregel;
 - Eigen kracht / sociaal netwerk kind ouders
-
- Effectief aanbod aan nazorg

Sterk beschermd recht van minderjarigen op privacy

Art 16 jo 40: Geen kind mag onderworpen worden aan willekeurige of onrechtmatige inmenging in privéleven. Volledige privacy bescherming tijdens strafproces.

- Beroepscode / geheimhoudingsplicht. Regeling gemeente gaat **niet** voor het beroepsgeheim.
- Wijkteams hebben nog geen eenduidige regeling voor delen informatie. Vertrouwen burger staat op spel?
- Functie als vertrouwenspersoon: Wanneer moeten artsen gegevens delen met de gemeente?
- Overschrijdende dossiers binnen de gemeente: Kan bijstand gekort worden als gezin niet aan voorwaarden jeugdhulp voldoet? (zie casus). Kan / moet jeugdwerker geconstateerde fraude melden?

Rechtsgelijkheid

Ongedocumenteerde kinderen uitgesloten in Jeugdwet:

- Dit is deels gerepareerd in uitvoeringsbesluit
- Er blijven verschillen bestaan tov van kinderen met status, bv in de termijn voor jeugdhulp en tav plaatsing in pleeggezinnen.

Zorgzwerwers:

- Verschillen in kwaliteit en aanbod tussen gemeenten
- Risico dat gezinnen gaan verhuizen voor jeugdhulp
- Ervaringen in Denemarken

Rechtsbescherming

- Goede informatie
- Ouders en kinderen worden betrokken bij beslissingen die hen aangaan.
- Onafhankelijke klachtenregeling?
- Gespecialiseerde kinderrechter
- Medezeggenschap / jongerenraden
- Vertrouwenspersoon
- Toezicht gemeente en Inspecties. Aparte toetsingcriteria?

Vrijheidsbeneming

Artikel 37:

- Opsluiten alleen hanteren als uiterste middel;
- Voor de kortst mogelijke passende duur.

Deze regel is van toepassing op alle vormen van vrijheidsbeneming: Justitiële jeugdinrichting, Jeugdzorgplus, GGZ, politiecel.

Sluit Nederland teveel kinderen op?

Enkele zorgen van Defence for Children

Nog 5 werkdagen te gaan:

Continuïteit van zorg in gevaar, onvoldoende waarborgen voor kwaliteit, problemen bij de toegang, verschillen in aanbod, toename van rechtsongelijkheid, discriminatie van kinderen zonder verblijfsstatus, plaatsing in een instelling en plaatsing in gesloten jeugdzorg niet als uiterste middel, versnipperde nazorg, privacyschending, gebrek aan informatie, teveel wetten en onvoldoende harmonisatie van wetgeving.

Een paar voorbeelden

- Mascha heeft autisme. Ze heeft intensieve zorg nodig. Haar ouders willen dat graag zelf thuis geven. De maatregelen van de overheid zorgen ervoor dat het niet te realiseren is met het PGB en het makkelijker is voor Mascha om in een instelling te wonen.
- Bas heeft een angststoornis. Hij gaat sinds kort niet meer naar school. Hij krijgt via een kennis een therapie met paarden aangeboden waar hij wel weer meer door naar buiten komt. De zorgverzekeraar vergoedt dit niet. Bureau Jeugdzorg kan geen hulp bieden omdat ze “veel mensen ontslagen hebben en pas na 1 januari 2015 naar de vraag van Bas kunnen kijken.

Een paar voorbeelden

Een gezin met twee kinderen zwerft drie weken zonder huis rond tussen Nederlandse gemeenten. De ene gemeente zegt dat ze zich in de andere gemeente moeten melden. De andere gemeente verwijst ze weer terug.

Het gezin heeft buiten geslapen en slaapt inmiddels sinds twee nachten op kosten van de kerk in een hostel. Een van de kinderen is verkouden en heeft koorts.

- Moet dit bij jeugdzorg gemeld worden, wat gebeurt er dan? De ouders hebben angst voor uithuisplaatsing.

Uitdagingen

- Bewustwording bij gemeenten van kinderrechten
- Continuïteit
- Tools en best practises toegankelijk maken
- Samenwerking zorgverleners
- Rechtswaarborgen
- Kwaliteit
- Toezicht
- ?

Informatie

- <https://www.hoeverandertmijnzorg.nl/jeugd/jeugdzorg>
- <http://www.voordejeugd.nl/>
- <http://www.vng.nl/onderwerpenindex/decentralisaties-sociaal-domein/decentralisatie-jeugdhulp>
- <http://www.nji.nl/Transitie-jeugdzorg>
- www.kinderrechten.nl
- www.defenceforchildren.nl

Vergeet niet:

**WAT ER OOK
SPEELT
IN EEN LAND**

**LAAT HET
VOORAL DE
KINDEREN ZIJN**

Loesje

POSTBUS 1045 6801 BA ARNHEM